

BARANYAI MEGYEI NAPLO

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1 50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4 50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.

TELEFON 208

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjazás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyai Lajos.

Keresik a bűnöst

Nagy lakonia volt minap a fővárosban, azoknak a lakomáknak mintájára, amelyeket a néhai jó mulatók angol királyi szokott rendezni. A pénzfejedelmek a milliomos gyárosok és kereskedők rendezték a szociáldemokrata szakszervezetek közreműködésével, amelyen egyfelen túl éle került terítékre, a magyar gazda. A lakoma vendégei természetesen, akikről tudjuk, hogy éhesek, még pedig „profit”-éhesek, annál inkább nekiesetek annak az egy tál ételnek.

Sejtheti mindenki, hogy az említett lakoma alatt azt a gyűlést értjük, amelyet a gyárosok, a nagykereskedők testületei, a munkások szakszervezeti tanácsával karöltve rendeztek a drágaságról való eszmecsere címen. Tényleg sokat beszéltek a drágaságról, de végeredményben is arra a végső következtetésre jutottak, hogy a drágaságnak legfőbb oka a magyar gazda, a magyar földművelő élehetlensége és telhetetlen kapzsisága. Ha tehát a magyar gazdát megrendszabályozzák, újra fűrődhetünk tejben, mézben, vajban s vége lesz a drágaságnak.

Ezen társaság, mikor már jól kidühöngte magát a gazdák ellen, deputációvá alakulva, a kormány előtt is előadta a gazdák ellen irányuló kívánságait. A kormány megmondhatta volna nekik, hogy tulajdonképpen ti vagytok a bűnösök. Ti vagytok a gyűjtogatók, jó lesz tehát nem kiabálni, hogy tüz van. Mert ezzel a tüzzel benneteket kellene megégetni.

Megmondhatta volna, hogy a drágaság egyik legfőbb oka a fogyasztók szervezetlensége is. Ezt ók is tudják, de tudomást nem akarnak róla venni, mert a szervezett fogyasztóközönység hamarosan megszűntetné az áremelő uszortát, a kartellek garázdálkodásait.

Nódehát, hogyan is várunk ilyen feleletet a mi kormányunktól? A mi kormányunk mondja meg az igazat? Majd megmondjuk mi, ha szabad lesz.

Háboru.

A balkáni tragédia.

A szerbiai hadjárat tulajdonképpen részének befejeztét mind aktuálisabbá és fontosabbá válik a görög probléma. Az entente immár hallatlan terrort lép fel Görögországgal szemben és nemcsak Szaloniki politikai és közigazgatási átadását követeli, hanem kiéheztetéssel fenyegeti meg Hellász nékes polgárait.

Szerbia nincs már, de az entente még mindig küldi csapatait Szalonikibe, az entente most itt akarja helyrehozni azt, ami nem sikerült a Dardanellek mellett. A Levanta kell neki, az új jelszó a Levante, amelyért Anglia elvérezteti Franciaországot a Balkánon. Anglia követelőzik, Franciaország vérzik és a kemény ütközetekben, amelyeket a diadalmas bolgár seregrel folytatni kénytelenek, francia ezredek és francia zászlóaljak morzsolódnak szét. Minden ütközetben az entente csapatai maradnak alul és egyes megvert csapatok már a görög határ mögött, tehát semleges területen keresnek oltalmat.

Az entente maga az tehát, amely a háboru égési területébe be akarja vonni Görögországot is, nagyon természetesen találjuk, hogy Görögország már nemzeti önvédelemből is tiltakozni fog az ellen, hogy a vert entente-csapatok merőben idegen harc tépérévé és területévé avassák a görög földet.

A szerbeknek az a része, amelyik Albánia felé menekedik, ochráidai tó vidékén folytatja keserves útját. A bolgárok erőlyesen üldözik ezeket a menekülő csapatokat és a legutóbbi bolgár hivatalos jelentés szerint Orchida várost be is vették. A csodálatos bolgár hadsereg ime így elérkezett albán területre, egészen közel vannak az Adriához és a történelemben sok lapot kellene végigolvasnunk, hogy példájára találjunk ennek a nemzeti újjászületésnek. Bulgária két esztendő alatt kiheverte azokat a sebeket, amelyeket a szövetségesek árulása ejtett rajta, megsemmisítette egykori megrontóját, felszabadította testvérreit és most hatalmat és területet három tenger irányába tudja terjeszteni.

Válóságá vált legenda, eleven, élő hősköltemény a bolgár hadjárat és nem szabad elfelejtetnünk azt, hogy Bulgária tulajdonképpen a mi szövetségünkben lett azzá, amivé lett. Szalonikiben partraszállított entente csapatok tették szövetség-

gesünkké Bulgáriát és barátunkká Görögországot. Ez a két állam a világot felgyújtó kalandor politika ellen nemcsak oltalmat talál nálunk, hanem egyuttal itt, ebben a szövetségben, illetve ebben a barátságban leli meg az ő egész jövőendő fejlődésének alapját.

A montenegróiak

A Plevljétől délnyugatra emelkedő magaslatokon montenegrói bandákalt szétgrasztottunk. A Beranetől északra levő határterületen a montenegróiak balszárnyát hátrálásra kényszerítettük. Az ellenség jobbszárnya ellen is sikeresen harcoltunk.

Az Ipektől nyugatra emelkedő magaslatokon visszavetettünk.

szerb utóvédeket. A tegnap beszállított hadifoglyok száma 2 tiszt és mintegy 1000 főnyi légenység.

Az olasz harctér.

A görzi grófságban az olaszoknak arcvonalunk egyes szakaszai ellen intézett hiábavaló támadásai tovább tartanak. Ilyen támadásokat Oslaviánál, a Monte San Michelén és San Martinónál visszavertünk. Doljenél Tolmeintől északnyugatra csapatunk az ellenség arcvonalára egy szakaszának elfoglalásával megjavították állásukat.

Dél-Tirolban az olasz tüzérséget lartarói és rivai megerősített területeinknek egyes állásait bombázta.

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvaház.

Péntek délig a következő gyűjtőiek érkeztek be a mozgalom pénztárosaéhoz: Galbay Jánosné és Pintér Gyuláné. (Selyem u.) Szűts Jenőné és Szabó Istvánné (Belső budai út páros szám), Adamecz Erzsébet és Szauer Mici (Kégl György u. és Kemplén tér).

Kellemen Béla és Schlamadinger Gyuláné (Palotai u.) Schlamadinger Mariska és Gelambos Mariska (Tobak u), Bogár Annie és Katona Mariska gyűjtőie (Zámoly utca páros szám és Zámoly-köz.).

A gyűjtőieket folytatlagos kimutatása és a nyilvános nyugtázása a következő:

Rádlér Gottfriedné és Maron Margit gyűjtőivén adakoztak: (Rácztemető dűlő):

Rádlér Gottfried 10 K., özv. Arany Józsefné 1, Kocsis Gábor 1, Fröschl János 1, Zomzely János 5, özv. Hortolányi F-né 1, dr. Terkán Lajosné 5, Martokány Endre 5, Maron Margit 3, Maron István 10 K., Tubel István 50 L., Cser János 20, özv. Varjas Sándorné 40, Antal Teréz 60, özv. Simon Jánosné 40, Herczeg Andrásné 40, Rekop Ferencné 20, Viniçai Ferencné 20, Kalocsa Péter 30, Szalay Lajosné 40, Hege Bözsi 20, Vlaszik Nándorné 40, Berán József 10, Szlonyi Antalné 40, Csurgai Istvánné 20, Végh Györgyné 20, Simon Jánosné 10, özv. Jankovics Mihályné 20, Szabó János 10 f., összesen 47-50 K.

Véber Jánosné és Mészáros Gyuláné gyűjtőivén adakoztak: (Csorda utca.):

Véber Jánosné 5 K., Mészáros Gyuláné 5, Vicz József 2, Neu-

bauer Jánosné 1'40, Timár Jánosné 1, Tajner Ferenc 1, Térmeg Mária 1, Németh Mihályné 1 K., Szegefi György 40 f. Polyányi N. 30, Kasó Mihályné 20, Geiger Miklósné 60, Klér Mihályné 20, Halbrucker Antal 40, Vincz Ignácné 20, Stigler Józsefné 60, Pintér István 20, N. N. 60 f., összesen 21 K. 10 fill.

Hajduska Gyuláné és Stignicz Vilmosné gyűjtőivén adakoztak: (Kocsuth utca.)

Bánó Adol 5 K., Schreindorfer Ferenc 1 K., dr. Hajós Rezső 10 K., Hein Mártonné 50 f., Baumann Mariska 20 f., Gerendai 5 K., N. N. 6, Szigethy 10, Eckstein Józsefné 2, Fodor Gyuláné 10, Végh Mártonné 2, Sz. J. 5, N. N. 2, Dörner 1, Róbert Pál 2, ifj. Singer Józsefné 4, N. N. 1, Szekesfehervári butorkészítő iparosok árucarnok szövetezete mint az Országos Központi hitel-szövetkezeti tagja 5, N. N. 1, N. N. 2, N. N. 2, dr. Molnár 2, Bekésné 10, N. N. 10, R. S. 1, özv. Polcer Ferencné 2, Polcer Gyula 2, olvashattalan 2, Deutschné 1 K., N. N. 30 f., K. S. 1 K., Roszberger és társa 1 K., N. N. 60 f., Fischer Anna 3 K., Takács Kálmán 1, dr. Szűcs Andor 10 Krén Ignác 10, Hajduska Gyuláné 5, Stignitz Vilmosné 5 K., összesen 143-60 korona.

Mahalek Mária és Káplán Ilona gyűjtőivén adakoztak: (Óreg u. páratlan szám.)

Mahalek Mária 5 K., özv. Káplán Istvánné 2, Lehner Péterné 6, Bogya Ferenc 1, olvashattalan 1, Heszi József 1, Koller Györgyné 2, özv. Pauer Istvánné 3, P. E. 1 K., Körömdíj Sándor 20 f., Magán Sándorné 5 K., Herczeg Miklósné 1 K., Devecseri Károly 40 f., N. N. 40 f., N. N. 1 K., P. Nagy-Pálné 1 K., Lics Györgyné

20 f., Sulyok Jánosné 5 K., Nyuli Lajosné 1, Iberszeder Alajosné 1, Akkerman Józsefné 10, Lics Ferenc 25 K., Major Mihály 40 f., Jankovits Andrásné 50, Balog István 20, Neu Dávidné 80, Nagy Pál 40 f., Szírbék Józsefné 5 K., olvasatlan 1, Schmödt József 1, Magdics István 10, Pintér Ferencné 1, Peresztégy Györgyné 2 K., Vencze Györgyné 40 f., Molnár Györgyné 2. Cs. Nagy István 2, Peresztégy István 1 K., Kálmán Györgyné 60 f., Bognár Ignácné 30, Bognár Ignác 40, Bodá Mihályné 20 f., Fister Józsefné 10 K., N. N. 1 K., Boda Józsefné 10 f., Nagy Jánosné 50, Pénczes Katalin 40, N. N. 40, Kocsis Istvánné 20, Boda István 40, Klein Gyula 50, Deveseri Karcsika 20, Gaál Juliska 20 f., Kántor 10 K., Vadkerti József 300, Németh János 1, Csupor Dezsőné 1, Fűrész József 10, Melis Józsefné 10 K., N. N. 2 K., összesen 450/30 Kt

Karl Istvánné és Havranek Vilma gyűjtőívén adakoztak: (Reseta u.)

Heigel Gyuláné 5 K., Heigel Jakab 1, Wéber Imre 1, Csányi István 1, Tóth Mihály 5, özv. Havranek Jánosné 10, Havranek Vilma 10, özv. Felmayer Istvánné 40, Bartha F-né 1, Karl István 100, Karl Istvánné 100 K., Táske Jánosné 20 f., Kosztélics Jakab 40, Fröschl Jánosné 40 f., összesen 275 K.

Bognár Annie és Katona Mariska gyűjtőívén adakoztak: (Zámoly-utca páros sz. és Zámoly-köz.)

Katona Mariska 1 K., Bogár Annika 1 K., Kalauz Annus 1 K., özv. Pápay Mihályné 80 fill., Horváth József 2 K., N. N. 10 fill., Varsányi Józsefné 1 K., Halász Fe-

rencné 3 K., N. N. 40, Fekete Istvánné 20, N. N. 10, N. N. 60, Botos József 10, Székü István 20 fill., Polczér József 2, N. N. 1, Tóth István 1 K., özv. Viger Ignácné 60, N. N. 10, Lics Jánosné 10, Köszegi Andrásné 10 fill., Kovács József 6, Szatmári Imre 1 K., Máhr Jánosné 40, özv. Szilasi Imréné 40, N. N., 20, Kurucz Antalné 40, özv. Fekete Ignácné 20, Molnár Ignácné 50 fill., Szabó József 2 K., Pintér Jánosné 50, Orbán Istvánné 60, B. György 6, Csuka Istvánné 30, Bognár Jánosné 10, Vig Istvánné 20, Gál Andrásné 20 fill., Preiner Ferenc 2 K., Strázsek Juliska 20 fill., Bogár Imre 1 K., Leri Nándor 50, Besszer Jakabné 60 fill. Összesen 33 K 60 fillér.

Kiss Mihályné és Zilay kádár Sándorné gyűjtőívén Veisz József 1 K., Liszi Jánosné 2 K.

Hindenburg-hősök.

Mautner Imre egyéves önkéntes tizedes június 19-én Wienkople mellett tüntette ki magát bátor, félelmet nemismerő magatartásával. A legnagyobb türemségi tűzben bátran előremenne, elvágta az ellenség drótsövényét, ezáltal kitűnő példát adott a rája bizott embereknek.

A bátor önkéntes tizedes a másodosztályú ezüst viltségi érem kitüntetésére lett beváza.

Kolcsár Mihály szakaszvezető először június 14-én Zamadom mellett, majd június 19-én Wielkopolenál tüntette ki magát társai közül kimagaslóan bátor viselkedésével. A rája bizott szakaszt a nagy ágyú- és gépfegyvertűben, mitem törődve a veszedelemmel, egész az ellen-

ség állasai előtt levő drótsövényig vezette előre, ahol magamvén előre a drótsövény elvágásával szép példát mutatott a rábizott szakasznak, mire ök is előretörve a drótot, elvagták s rohammal az ellenséges állásokat elfoglalták.

A bátor, szép példát mutató szakaszvezető századparancsnoka a nagy ezüst viltségi érem kitüntetésére adta be:

Székesfehérvár virilisei.

Az állandó bíráló választmány határozata alapján 1916-ra a város törvényhatósági bizottságába legtöbb adófizetés címén a következők jutnak be: Karl István*, Weisz Miksa*, dr. Szabady József*, Boross Sándor, Pető Miksa*, Bernstein Sámuel id. Weichinger Sándor, Pollák Henrik*, Pfinn István, Káldor Dávid, Deutsch Aladár, Krén Ignác, dr. Saára Gyula*, Langráf Lajos, Grösz Bernát, dr. Huszár Adolf, Havas Géza, Vári Ferenc, dr. Lówy Márk, Várdi Ignác, Kohn Adolf, Kalteneker Márton, dr. Steiner Jákó*, Sági Gyula, Herceg Sándor, Szép Károly, Wiener Armin, Lukács Lajos*, Szalay Miklós, Say Ferenc*, Steiner Béla, Say József, Kégl Miklós*, dr. Borchert Jenő*, Knazovitzky Béla, Berveiler János, Weisz Lajos, Kovács Antal, Simon György, Elek Gyula, Steiner (droguista), dr. Csöppentzy Mihály*, Gerendai Gyula, Haasz Lajos, Filtler Béla*, Tóth Artur*, dr. Kövessy István*, ifj. Csapó István, id. Koronafy Károly, dr. Kuthy József*, Fröschl Ferenc*, Akóts

János, dr. Krausz Zsigmond, Pick Dezső, Montsko Ferenc, dr. Varga Zsigmond*, dr. Mészöly József*, dr. Angeli Ödön*, Kovács Antal, dr. Rifler Géza*. A csillaggal megjelöltek egyenes állami adója kétszeresen van számítva.

Honvédezedünk hősi halottjai.

A 288. számú veszteségi listrom kimutatása szerint a 17. honvédegedezredből a következők hősi halált haltak:

Lepsényi István, örm., 11. száz., Mackovics József 10. száz., Mayer János, 6. száz., Mérges József, 6. száz., Milke János, 11. száz., Müller János, 6. száz., Nagy József, 6. száz., Németh András örv., 3. száz., Németh Sándor, 10. száz., Pajer György, 11. száz., Palkovics József, 6. száz., Papp István, örv., 10. száz., Székesfehérvár, Papp Sándor, zljfőrsz., Parrag Mihály, 11. száz., Pásztor József, 6. száz., Pflum Károly szkv. 11. száz., Pintér II. Károly, 6. száz., Praprotnik Ferenc, Puzsár Mózes. 16. száz., Reichard Antal 9. száz., Rödlmayer Ferenc, 6. száz., Rössenspitz Henrik, 10. száz., Rudi Ferenc 5. száz., Sándor István, 5. száz., Schád János, szkv., 11. száz., Seps Gábor, 10. száz., Simon András, örv., Simon István. 7. száz., Staudinger Antal, örm., 10. száz., Stósz János, 9. száz., Szabó József, 5. száz., Szabó Vendel. 10. száz., Székesfehérvár, Szalai János, 5. száz., Széles János 1. száz., Szégeti József, 6. száz., Szili József, 5. száz., Szöke Fe-

TÁRCA.

A mozirol.*

A mozi valóságos diadallal járja be a világot. A sajtó és iskola mellett a legmélyebb hatást gyakorolja a néplelek alakulására. A lelkipasztorkodás szempontjából nem haladhatunk el mellette közönyösen. Azzal sem sokat értünk el, ha tilalomfát verünk le melléje: tilos a bemenettel. Amint a folyam áradását nem fordítja meg a gátra tűzött cédula: Itt tilos az áradás.

Különbön igazságtalanság is volna a mozi fölött egyszerűen pálcát törni. Hiszen az egész magában véve nemcsak hogy nem rossz, hanem inkább. Isten adta kiváló nevelési eszköz. Csak ott a baj, ahol rossz kezébe kerül. A kérdés egyszerű megoldása az volna, hogy mi verjük kezünkbe a dol-

* A kitűnő tárcéscikket a Havi Könyvből vesszük, amely folyóiratot, mint egyébként a legjobb egyházi folyóiratoknak a papsg szives figyelmébe ajánljuk. Megrendelhető Temesvárott (szeminárium).

dot. Minden plebániának kellene mozi létesítenie - s a mozikérdés gyökerében meg volna oldva. Kettőre akarok most válaszolni:

- 1. szükséges-e a kérdés ilyen megoldása?
- 2. és lehetséges-e?

Szükséges, hogy a plebánosok mozi létesítsenek, már csak azért is, mert ma a leghatásosabb pedagógiai eszköz. Lám, hogy kapkodunk most az iskolai vallásos nevelés után s hogy fólháborodunk, ha vallásoktatást az iskolából ki akarják küszöbölni. Pedig valamikor a miénk volt az az iskola, de könnyelműen odadobtuk nekik. Így vagyunk a sajtóval is. Mennyit, de mennyit panaszkodunk a rossz sajtóra. Hja, post facta felismertük mindkettő nagy értékét. A rossz sajtó és istentelen iskola olyan baj a plebános működésére nézve, mint a gépnél a kazánrepedés. Akármennyi gőzt fejleszt a gép, a repedéseken elhat anélkül, hogy erejének látszata lenne.

Pedig a sajtó és iskolát is felülmulja hatásában a mozi. A film az ismeretközlésnek legegyszerűbb

módja; a fantáziának s minden-nemü lelki tevékenységnek pihe-nést ad, csak a látást köli le. Már pedig a szem az ismeretszerzésnek legritimitebb módja. A csecsemő is ezzel kezd. Mivel a lelki tevékenység intenzívítása a legnagyob-b. Vagyis a legnagyobb tömeget képes oktatni, hiszen sem olvasni nem kell tudni, mint a sajtónál, sem a nyelvet nem kell érteni, mint az iskolai oktatásnál. Valósággal visszaviszi a publikumot a film a gyermekkorába, mikor még képeskönyvében gyönyörködött.

A mozi második pedagógiai ereje abban áll, hogy legyőzi a szemleltető oktatás két legnagyobb akadályát: az időbeli és térbeli távolságokat.

A film továbbá a valóságnak hű, hamisítatlan képét adja.

Mind Ezek olyan nevelési előnyök, hogy bűn volna a mozi a legfontosabb, a vallásos nevelés szolgálatába nem venni.

Tessék csak elképzelni, micsoda hatást érmenek el, ha pl. az egyes ünnepeken az események színelvlyét stb. moziban bemutatniotok,

Öt az oberammergau passiójáték. Nem volna alkalmas nagybőjti film stb ?

Amilyen pedagógiai erő rejlik a filmben, olyan nagy a veszedelem, ha rossz kezébe kerül. Hogy tehát a publikumot onnan elhódítsuk, plebániák mozikat létesítsünk. Dunába hordanék vizet, ha a mozi erkölcsrontó hatásáról beszélnek. Sokféle orvosságát keresték a bajnak. Egyes törvényhatóságok szigorú rendszabályokkal akarták a bajnak elejét venni. A mozi-lajdonosok mindennek fittyet hányának. Gúnyolódva írják szaklapjukban, ha annyira akarjuk a publikumot erkölcsösnek, tessék, neveljük azzá, de ne hárituk át e kötelességünket a mozi. Az üzlet - semmi más. Ök a mozi mostani menetével teljesen meg vannak elégedve.

Meghiszem azt. Mikor Aradon egy magtárszerű helyiségben helyeztett mozi - első ízben év 18 ezer korona tisztá azonban jár. Persze, hogy az ilyen pénzforrásról nem szivesen mondanak le.

Amig mi naivul a meglevő mo-

SOVEGJARTO vaszonarumaza. Baratok epulete.

Nagy választék fehér és szines barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

renc, 10. száz., Szűcs János, 5. száz., Takács Imre, tds., ezredőrsz, Szekesfehervár, Takács József, 6. száz., Takács Mihály, 11. száz., Tam Ferenc, tds., 11. száz., Fefner Vilmos őrv., Tibert József, őrv., 11. száz., Toma István, 6. száz., Török Imre, 9. száz., Trautmann Antal 10. száz., Urbach Miklós, 7. száz., Varga János, 6. száz., Varga I. István, 11. száz., Vilheim Adám, 11. száz.

HIREK.

— **Pro Patria!** A m. kir. székesfehérvári 17. honvédegyalozred tisztikara összei részvétellel és fájdalommal tudatja, hogy szeretett bajtársak királyukért és hazájukért hősi halált haltak: Krausz Emanuel ténylegőrnagy, Kräuter Lajos tart. hadnagy, Hegedüs Béla ténylegőrnagy, beéri Balog Lajos tart. hadnagy, Sümeghi Ferenc tart. hadnagy, Glück Samu népf. hadnagy, Szepessy Laszlo népf. hadnagy, Hetyei Jenő népf. hadnagy, Kallós József tart. hadapród, Laufenaer Antal tart. hadapród, Tar Imre tart. hadapród. Derék jó katonákat, szerető bajtársakat ragadott ki közülünk a kegyetlen Sors, de emlékeink szívünkbe zárja az irántuk érzett kegyelet és nevéket, mint a hazaszépet, a hűség és kötelességtudás lelkesítő példaképeit az örök halhatatlanság számára megörzi ezredünk történelme!

— **A szegény gyermekeknek.** N. 2 K. küldött a szegény gyermek felruházási akciónkra.

zik ellen agítálnak, ők a miniszterumban minden követ megmozgatnak, hogy „aldásos” tevékenységüket a falvakra is kiterjeszthessék akár állandó gründolással, akár időnkint visszatérő vándorkiutásokkal. S amennyire a mi remekbe készült közigazgatásunkat ismerjük, keresztül fogják vinni. S ha majd a vasámapí trágár képsorokat elnéptelentük templomainkat, akkor mi is kiverjük piánkából a hamut s nekifohászunk: No, alighanem baj van. Nem volna okosabb és célszerűbb az egész mozgalmat derékon szegni azzal, hogy idején megoldjuk a kérdést?

— **Paragással,** szószéki menyörgéssel, tilalommal küzdeni a mozi ellen anyni, mint gummipartitáival ágyuk ellen védekezni.

Végre az is kényserit plebániák mozik felállítására, mert másképp katolikus egyesületeink nem képesek vírágozni. Ne mondjuk: aki csak a mozi kedvéért jön, az maradjon. Mert amikor filmet jön nézni, beveszi a mást is, pl. komoly előadást komoly kérdéssről. Sőt a változatos program jobban vonza, mint az örökös mozigépkattogás. Experto crede Ruperto. A második ellenvetés, amit hallottam, az volt, hogy csak katonák és cselédek látogatják a mozi, ezeknek nem állíthat a plebános színházat. Ahány szó, annyi tévedés. Tiszteséges, különösen egyesületi mozbizony az intelligens elem is szívesen el fog menni. S ne színházat csináljanak. Hiszen éppen a színházi jellegét akarjuk letompítani s hasznos népnevelő eszközévé átfórmálni.

— **Tar Imre temetése.** A hősi halált halt Tar Imre tartalékos hadapród temetése szombaton délután fél 4 órakor lesz a Szent Háromság temető halottházánál. A pénzintézetek testületi képviselői magukat a fiatal hősi halott temetésén.

— **Gyászrize a hősünkért.** Az Országos Pázmány Egyesület Major Mihály szerkesztőnkért, aki az olasz harctéren hősi halált halt, december 10-én délelőtt 10 órakor a budapesti erzsébetvárosi plebaniatemplomban ünnepélyes gyászmisét tartott, amelyre a Fejérmegyei Napló szerkesztőségét is meghívta. A szerkesztőség, sajnos a mostani sokoldalú és nagy elfoglaltsága miatt nem utazhatott fel a fővárosba, hanem egy képviseltette magát a gyászistentiszteleten.

— **Katonák karácsonyára.** N. N. 2 koronát küldött a katonák karácsonyára a Fejérmegyei Naplózhoz.

— **A hadseregnek.** Vincainé fémle küldött a Fejérmegyei Naplózhoz a hadsereg számára.

— **A szabadánitis negyedik estjén** Werthim Pál tartott elővást a haborus érmekről s mikor az ember végighallgatta az előadást s végig nézte a sok képet, szinte akaratanul kérdezte, hogy lehet ennyi érmet összegyűjteni. A magyar és német hadvezérekől egészen a tréfás és gúnyos jelenetekig minden változatban láttuk a háborút és jelenetét. A képeket nemcsak egyszerű, egyszerűségben szinte behatálgató előadás kísérte: nem volt ebben sem nagyképsősüds, sem tudakosság, egyszerű kellemes modorban magyarázta az előadó a képeket. A szakember, kinek gyűjteményét országzette ismerik, népszertzen kedveltettem még tárgyát a közönséggel, amely hálas is volt az egy óras szórakoztató tanításért. A közönség között volt püspökünk és Szögényi Marich Julka is és igazán kár, hogy ennek a minden tekintetben élvezetes és sikerült előadásnak nem volt nagyobb közönsége. A legközelebbi előadást a jövő héten Hermann Laszlo Vázlat a zenésztéunka köréből címmel tartja.

— **Gyászir.** Andaházy Ilona, Andaházy Antal végrehajtó 9 éves leánykija két napi szenvedés után vörhenyben elhunyt. Temetése csütörtökön délután volt. Boda-Kovács Istvánné 85 éves korában végegyengülésben meghalt. Temetése pénteken délután volt a Vendel-utcából.

— **A „Pro Patria” egyesület** vasárnap d. e. 11 órakor a főispáni lakásban választmányi gyűlést tart. Kéri a tagokat, hogy minél számbanban szíveskedjenek megjelenni a gyűjtővekekkel együtt.

— **Alkalmazzák a hafi foglyokat.** Dr. Vermes Mihály városi bizottsági tag indítványozza, hogy tekintettel a nagy munkahiányra, a közmunkákna hafi foglyokat alkalmazzunk. Hányszor megperditettük mi már ezt a gondolatot, de hát nálunk minden nehézkesen megy.

— **Csak egy cigarettát.** A karácsonyoni ünnepekre kiirtietjük cigarettagyűjtődobozainkat, amelyek a trafikokban vannak helyezve, hogy egy kis füstölni valót adhasunk a mi derek sebestül katonáknak. Siessünk tehát megjelteni valamennyit. A Strasser tőzsde gyűjtőjében 463 darab cigarettát volt.

— **Szabadságon.** Varga Elemér városi főmérnök az északi harctérről 14 napi szabadságra hazatért. Műszaki tanácsunkra a háboru kezdete óta szolgálja a hazát a harctéren. Résztveit a háboru mindenféle netéségeiben, amelyek közte természetesen a kárpáti emékek a legcudarabbak. Annak idején, a mult év szeptemberében résztveit Lemberg erődítési munkálataiban s az idén az oroszok elnyargalása után 6 is ott dolgozott az elpusztított Lemberg 15 millió káranak valamiképen való rendbehozásán. Ez a nagymultu, de silányjövű vándallhad főlegetett és letarolt mindent, ami útjába esett, a maga földjén is, de még inkább az ellenséges területen. — Jelenleg a Dubno és Brody közt levő vasut helyreállításán dolgozik. A muszák főrobantották az uttetet, elhordták a talpiákat és a sineket, amelyek aztán a miénk valahogyan ismét összezestek és most lehetőleg igyekeznek helyreállítani. Főmérnökünk csinosan és legényesen megsoványodott, azonban vasetséggel dicsekszik, amely kivetett belőle mindenféle gyomorbaít, idegességet és melléje gazdagította anyni tapasztalattal, amely után, ha többet nem is, de Szekesfehervár gyors felvirágztatását okvetlen remélnék tője. A hadihangulat a háboru hosszas elhúzódása miatt szontyolódott ugyan a sok éreg népfelkelő között, azonban inkább csak az ánglius és a francia, no meg — természetesen — a maccsanyagott náció ellen ágaskodik és a derek utcsinálók meg vannak győződve, hogy az ánglius csak azért vár náit, és azért nem akar engedni, hogy 50 millió hadisarc helyett 100 milliót fizethessen.

— **Aljünk elébe!** Azonban a bugyogót se fejtjük el kiporolni, ha éppen az kell neki.

— **Tamadó orosz foglyok.** Steiner Károly városi tuzoltó csütökön éjjei, mikor a Selyem utcában hazafelé tartott, hat orosz fogollyal találkozott. Steiner a foglyokat igazolásra szólította fel. Tiszteséges viselkedést helyett azonban a foglyok Steinerre támadtak. Steiner nem lejt meg a támadástól, hanem tuzoltó baltájával kivédte a támadást. Kétfőt sikerült neki lefogni, a többi pedig elmenekült. Az elfogott foglyokat a rendőrségre kísérte, amely azonnal intézkedett az elmenekültek elfogatásáról. Mindenesetre különös, hogy ily uagy szabadságot engedünk a foglyoknak. Jó lesz a gyeplőjüket kissé rövidebbre fogni.

— **Fülemelt ápolási díjak.** A járványkórházban az ápolásért eddig 204 kor. fizettek. A miniszter tekintettel a drágaságra, 2-40 koronára emelte fel.

— **December 1-től kezdve** az összes raktáron levő női és leányka kabátokat, valamint szörme garnitúrákat teljesen saját árban árusítja Keresztes Zsigmond cég, Belpiac.

— **Játékok a szegény gyermekek karácsonyára.** Még most is, egy év muva örömmel gondolunk vissza arra a felkésedésre és áldozatkészségre, amely tavaly karácsony előtt a mi őr gyermekeink szivéből fakadt. Százalékos hordták ezek a kis lelkes magyar fiucsrák és honleányok a régi játékaikat a Fejérmegyei Naplózhoz, hogy a szegény gyermekek karácsonyára adjuk. És ebből a sok ajándékból volt is olyan karácsonyi meglepetés, amelyet felhőt korutban sem fognak elfelejteni azok a kicsinyek, akiknek karácsonyi örömet szereztek. Az idén ismét a mi őr gyermekeinktől várjuk a játékokat a szegények karácsonyára ünnepre. — **Hozzátok el** gyermekek a már elhasznált játékokat a Fejérmegyei Naplózhoz az idén is, hozzátok meg ezt az áldozatkészséget. Boldogságot szereztek a szegény gyermekeknek, boldogságot önmaguknak, mert örülni fog lelketek, hogy jót tettetek.

— **Hadijótökonyasági kimutatás.** A Hads. Bizottság pamutjából kötötték és hasznalegitőt vartak a következő hölgyek: Kenessey Zsigmondné, Csapó Irma, Langraf Gáborné, dr. Mészölyi Józsefné, Csöngéni Istvánné, Baranyai Mária, Radósné, Piller Anna, Bruzza Lőréné, Lőrinczi Elekné, Aralatti Emma, Bruzza Gyuláné, Cszimadia Jánosné, öz. Hofferné, Ipariskolai ápolóné, Kuto Katalin, Kolb Emi, Laszó Mariska, Mórócza Bözsi, Markusz Erzsébet, Pápay Nándorné, Varga Etel, Véber Károlyné, Vágó Mariska, Veszprémi Gizella, Károly Teréz. — **Melegruhát,** baslitok adtak: Paulini Gizella, Gzerman Filomera és Billion Jolan, Csákvárról 61 drb. hasmlegető, öz. Kandler Gyuláné: nyúlör, Vidor testvérek 12 doboz cukorka, Korai Artur 3 doboz cukorka, Vértessy Lajosné Kápolnásnyék tenekint 1 kenyér, Sandor Imre fehérmű és 25—drb. szivar.

— **Köhöges és rekedtség** ellen a legjobbnak bizonyult háziész a dr. STÖRK-féle komprimált mell-pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható: Szűts Robert, Magyar Korona gyógyszertárban, Szekesfehervár, Városházter.

Szekesfehervár szab. kir. város APOLLO-SZÍNHÁZA.

Pénteken, szombaton és vasárnap

Kizárólagos joggal

Kizárólagos joggal!

UJ CONAN DOYLE-ciklus I. sorozat

Mr. King.

Szenzációs detektív történet 4 felvonásban.

SHERLOCK HOLMES bravurjaival.

Ezenkívül a nagyszabásu kiegészítő műsor.

Előadások 6 és 9 órakor. Rendes helyárak.

Jegyek előre válthatók Krausz Verona tőzsdéjében.

Zeneestély a katonák számára. A székesfehérvári zenekedvelők-egyesülete a katonák karácsonya javára a zeneiskola helyiségében a hó 13 án este fél 9 órakor zártkörű zeneestélyt rendez, amelyen a következők szerepelnek; Lauschmann Gyula dr. beszédet tart, Schwarzbach Flóra, Herman László, Havas Gáborné és Kneifel Ferenc dr. pedig muzsikálnak.

FIUMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
:(BARÁTOK EPÜLETE) :)

Pörkölt kávékeverékei utóérhetetlenek! Saját villamos kávéanyagpörköldő! Telefon 250.

Ha csinos és kedves háborús emléket akar szerezni, vegye meg a miniatűr vértés vitéz szobrot három koronáért. A rokkant katonákat segíti az emlékszóbor megszerzésével.

SZINHÁZ.

Langyelvér. Podor Oszkár szingizgató társulatának operettszemélyzete másodikban a Langyelvérben mutatkozik be, s mindazon elismerést, amelyet az első bemutatóra mondottunk, megismételjük. Rendezés és muzsika, ének és játék jó volt, amely dicséretből részletlenül a következőképen jut ki: Tercsányi Viki bájos játékával és énekelvél hatott, Albert Böske pedig az ő érdekes egyéniségével. Eneke határozottan pompás. Révész Böske táncával briliroz. Bene Emma kisebb szerepével jó partnernek bizonyult. Varga Béla jó rendező és táncos, szereti az attrakciót, hiva a groteszknak. Mindegyik szükségessé ugyan az operettben, de csizján kell vele bánni, mert hamar a túlzás útjára lép vele az ember. Pedig ezeknek szinpadai művészei éppen abban áll, hogy mindig jókor alkalmazzuk s szertelen ne legyen. Rádai Hugó hangjával határozottan meglepte a közönséget, szerepét igyekezettel dolgozta ki. Törekvéssel még szép eredményeket érhet el. A darab többi szereplői is lélekkel dolgoztak. Általánosságban jegyezzük meg, hogy a szép ének első kelléke, arra töreküni, hogy a szöveget mindig megértjük. Egy kis figyelem és gyakorlat kell, azután ez is megy. A szinpad megvilágításnál pedig egy kis javítást kérünk.

Heti műsor:

- Dec. 12. D. u. Nébántvirág.
- „ Este Tiszavirág.
- Dec. 13. Iglói diákok.
- „ 14. Cigányprimás.
- „ 15. Mandarin. (Dráma.)
- „ 16. Zsuzsi kisasszony.
- „ 17. Palika. (Szinmű, udjons.)
- „ 18. Drótostót.

Az Apolló színház iroda hírei.

Az új Conan Doyle ciklus épen úgy, mint a tavalyi, egyformán nagy sikert aratott az Apolló tegnapi bemutatóján. A nézőtér mindkét előadásán zsufolásig megtelt és a közönség izgult és gyönyörködött Mr. King ördögös raffineriával bieszelt cselekményén, mely két világérsz népfajának, a négereknek és fehérneknek úgy az erkölcsét mint bűnt, szenvedélyességét kapta mozgató erőül. Scherlock Holmes most először kerül szembe néger gonosztevővel, Mr. Kinggel, aki erőre, leleményességre egyaránt méltó ellenfélnek bizonyul, de meg is gyűl neki a baja s igen sok fáradságába kerül, amíg az erkölcsi világrend teljes elégtételére, ártatlanná nem

teszi. E hatalmas filmszenzáción kívül egy pompás német vígjáték, a „Szembekötősi” és legújabb harctéri felvételek is láthatók. A Mr. King még ma és holnap kerül bemutatásra.

Az Uránia színház iroda hírei.

Vasut az ocean alatt (Az óriási terv) c. nagy látványosság kerül szombaton és vasárnap az URÁNIA színház vásznára. A tenger alatti alagut a legcsodásabb képek egyike. A technika csodás vívmányai, a tenger rémes szépsége, az uszó jéghegyek borzalmasságai, az emberi erő és ész zsenialitása mind a retentő borzalmak felett urrá lesz és akadályt nem ismerve megteremtí a lehetetlen. Alagutat épít az ocean alatt. Mindez fantasztikusnak tünik fel előttünk, de megvalósulás már nincs messze. Ezt a képet mutatja be kizárólagos jggal ma szombaton és vasárnap az Uránia színház, a kép hossza 2000 m. és a mult héten jelent meg. Dacára a kép magas kölcsöndíjának, a helyárak rendesek.

Székhérvár szab. kir. város polgármestere. 16443/1915.

Hatósági hirdetés.

Szigoru betartás végett közhírré teszem hirlapok útján az alább következő hirdetés.

Székhérvárott, 1915. dec. 8-án.

Dr. Saára Gyula,
polgármester.

A m. kir. miniszterium 4326 1915. M. E. számú rendelete a péksütemények előállításának korlátozásáról.

A m. kir. miniszterium a háboru esetre szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §. Kenyér, kenyérműiek, vagy más sütemények előállításával ipar, vagy keresetszerűleg foglalkozó vállalatok, üzemek, üzletek, vagy egyének búzának, rozsnak, árpanak és keverékeiknek örléményeiből zsemlyét, kilift, vagy más apró péksüteményt nem állíthatnak elő és ily sütemények előállítására semminemű megbízást sem vállalhatnak.

Ilyen süteményeket forgalomba hozni senkinek sem szabad.

2. §. Az 1. §. rendelkezéseit a belügyminiszter, akár az ország egész területén, akár annak egy részén a magánháztartásokra is kiterjesztheti. Horvát-Szlavonországokra nézve ezt a jogot a bán gyakorolja.

3. §. Az 1. §. alól a belügyminiszter — Horvát-Szlavonországokban a bán — vagy felhatalmazásuk alapján a közigazgatási hatóság egészségügyi okból kivételt engedhet.

4. §. Nem-esik az 1. §. rendelkezéseit alá az a cukrász-sütemény, a melyben az előállításához felhasználott összes anyagoktól a liszt nem éri el az egész mennyiség 50 százalékát.

5. §. Aki a jelen rendeletben alapuló tilalmat megszegi, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 9. §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a

k közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfehérvári államrendőrség működési területén a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágások miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

6. J. n. z a rendelet 1915. évi december hó 10. napján lép életbe.

Budapest, 1915. dec. 3. napján.

Gróf Tisza István. sk.
m. kir. miniszterelnök.

Székhérvár szab. kir. város polgármestere. 16577 915.

Tárgy: Sertéshus, zsír- és hentesárúk árának megállapítása.

Véghatározat.

A m. kir. belügyminiszter ur 56280/III. 1915 számú és a m. kir. miniszterium 4291/1915. M. E. számú rendeletében gyökerező jogom alapján az alább felsorolt cikkekkért követelhető legmagasabb árak 1915 évi december hó 16. napjától 1916 évi január hó 15. napjáig bezárólag kilogrammonként a következőkben állapítom meg:

Olvasztott zsír	6 K 40 f.
Háj	5 „ 80 „
Szalonna	5 „ 40 „
Hus (karaj, lapocka, comb, oldalas)	4 „ „
Kocsonyahus	2 „ 80 „
Tüdő, máj, vesevelő	2 „ 80 „
Szózott, füstölt, paprikás, főzött, abált és csemegeszalonna	6 „ 40 „
Frisz kolbász	4 „ —
Füstölt kolbász	5 „ —
Füstölt hus	5 „ —
Disznósajt	4 „ —
Visli (6 és fél deka)	30 „ —
Vastag virsli (szafaladé, 5 deka)	21 „ —
Sonka	6 „ 50 „
Teperető	6 „ 50 „
Füstölt csülök	4 „ 80 „

A friss sertéshusnak szalonnával felsertésenkint (fejfel és láb-al számitott) legmagasabb árát kilogrammonként 430 K-ban, ugyanennek szalonna nélkül legmagasabb árát kilogrammonként 380 K-ban állapítom meg.

A m. kir. miniszterium 4207 915. M. E. számú körrendelete alapján elrendelem, hogy a hentesek úgy üzleteikben, mint hettivásárokon és a napi piacokon a fentebb közölt árjegyzéket szembetűnően és olvashatóan kifüggeszessék.

Aki az általam megállapítottakkal a fentebb felsorolt cikkekkért magasabb ár követel, az 1914: L. t. c. 8 és 17. §-ai alapján 3 hónapig terjedhető elzárással és 600 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető; de ugyanezen büntetéssel

téssel büntendő az is, aki az árjegyzék kifüggesztésére vonatkozó rendeletemet megszegi.

Elvárom a hentesiparosoktól, valamint a város közönségétől, hogy fentebbi rendelkezéseimet nem csupán a büntetés bekövetkeztése, hanem hazafias érzése alapján ik tiszteletben fogja tartani.

Ezen véghatározatom a helyi lapokban és falragaszok útján közzéteendő, végrekajtatásával pedig a rendőrfőkapitányt bízom meg.

Ezen véghatározat ellen a közzétételtől számitott 15 nap alatt az 1912: LXVIII. t. c. 1. §-a alapján a belügyminiszter urhoz intézendő, nálam benyújtandó felebezésnek van helye; a felebezés azonban a véghatározat végrehajtását nem akadályozza.

Székhérvárott, 1915. évi december hó 10-én.

Dr. Saára Gyula,
polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK.

Tizenöt évesnél idősebb gyermek jó keresethez juthatnak lapárúsitással.

Egy jó fiu azonnal felvétetik Budai-ut 6. szám. Dohánytörszében.

Egy szép modern, ház felérészben 1926-ig adómentes minden órán adó, tudakozódni lehet Budai ut 6. szám alatti törszében.

Kárpitos munkákat ujat és átölgozást, szolid kivitelben készít: Turner imre kárpitos-és díszítő Szent István-u. 3. sz.

Nagyobb, hához házvezetőnek, vagy gyermekek mellé német kisasszonynak ajánlkozik egy komoly, szolid nő. Cim a kiadóhivatban.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szombaton és vasárnap.
december hó 11 és 12 én :
A szevzn legcsodásabb filmszenzációja

Kizárólagos joggal!
Vasut az Ocean alatt.

A technika csodás vívmányai, a tenger rémes szépsége, uszó jéghegyek, az emberi erő és ész zsenialitásával, csodás látványosság 5 részben.

Szombaton 3 előadás or, 7 és 9 órakor. Vasárnap 4 előadás 3, 5, 7 és 9 órakor.

LEGDIVATOSABB
lányka és női filz és bársony kalapformák. tollak, virágok és mindennemű díszek.
Nagy választék szörmegarnitúrákban.
Bőrcomode és sárcipők. Katonai felszerelés kapható
Kováts Antalnál Székesfehérvár. Városháztér.